

Sygn. akt II Ca 1072/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 kwietnia 2016 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Małgorzata Grzesik (spr.)
Sędziowie:	SO Karina Marczak SO Zbigniew Ciechanowicz
Protokolant:	Stażysta Anna Grądzik

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 28 kwietnia 2016 roku w S.

sprawy z powództwa **Z. P.**

przeciwko **S. S.**

o zapłatę

na skutek apelacji powoda od wyroku Sądu Rejonowego Szczecin – Centrum
w S. z dnia 28 kwietnia 2015 roku, sygn. akt II C 25/14

1. **oddala apelację;**

2. **przyznaje od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego Szczecin - Centrum w Szczecinie na rzecz adwokata Ł. D. kwotę (...) (jeden tysiąc czterysta siedemdziesiąt sześć) złotych, w tym podatek od towarów i usług, tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną powodowi z urzędu w postępowaniu apelacyjnym.**

SSO Karina Marczak SSO Małgorzata Grzesik SSO Zbigniew Ciechanowicz

Sygn. akt II Ca 1072/15

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 28 kwietnia 2015 roku Sąd Rejonowy Szczecin- Centrum w Szczecinie (sygn. akt II C 25/14) oddalił powództwo Z. P. przeciwko pozwanemu S. S. o zapłatę (pkt I); oddalił wniosek pozwanego o zasądzenie na jego rzecz od powoda kosztów procesu (pkt II) oraz przyznał od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego Szczecin – Centrum w Szczecinie na rzecz adwokata Ł. D. kwotę 2952 złotych tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu(pkt III).

Sąd Rejonowy uznał, że podstawę prawną dochodzonego pozwem roszczenia stanowił art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji w zw. z art. 415 k.c. Powód oparł się na ogólnikowym stwierdzeniu, iż pozwany dopuścił się nieprawidłowości przy prowadzeniu sprawy polegającej na nieprawidłowym pobraniu nadmiernych opłat egzekucyjnych. W ocenie Sądu nie udowodnił on jednak aby pozwany pobrał z jego jakiegokolwiek środki finansowe a także by kwoty te zostały pobrane w sposób zawyżony, nie mający swojego odzwierciedlenia w przepisach prawa. Sąd dokonując porównania dwóch dokumentów tj. zaświadczenia o dokonanych wpłatach z 12.10.2011r., z którego wynika, że opłata egzekucyjna wyniosła łącznie 87915,44 zł. (k. 6-7) oraz postanowienia Sądu Rejonowego Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie z 09.06.2010r., z którego miałyby wynikać, że dla komornika sądowego S. S. należy się kwota 75668,82 zł (k. 5) a na których bazie powód sformułował twierdzenie, że należy mu się kwota 12246,62 zł- stwierdził, że powód nie ma racji.

Sąd zwrócił uwagę, że z treści wzmiankowanego postanowienia wynika, że Sąd ustalił na rzecz pozwanego komornika opłatę egzekucyjną, ryczałt i wydatki w wysokości 90247,49 zł, a zatem w wysokości wyżej niż faktycznie pobranej przez komornika, a do zapłaty przez dłużnika pozostaje jeszcze kwota 77683,06 zł. W oparciu o to postanowienie Sądu Okręgowego, Sąd Rejonowy Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie dokonał wyliczenia aktualnej opłaty w swym postanowieniu z 09.06.2010r. Z uwagi na to, że w międzyczasie doszło do wpłaty kwoty 2014,24 zł, przyjęto iż do zapłaty pozostała jeszcze należność odpowiadająca kwocie 75.668,82 zł. Zatem koszty wynosiły 90.247,49 zł, zaś komornik pobrał 87915,44 zł, to brak jest podstaw do uznania, że istnieje jakaś kwota do zwrotu. Brak jest zatem jakiegokolwiek szkody. Powód przegrał postępowanie, niemniej jednak pozwany nie wykazał poniesienia kosztów, stąd jego wniosek podlegał oddaleniu. O wynagrodzeniu pełnomocnika powoda ustanowionego z urzędu Sąd orzekł w oparciu o § 19 pkt 1 oraz § 2 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

Apelację od powyższego wyroku złożył powód zaskarżając go w punkcie 1 i wnosząc o jego zmianę poprzez uwzględnienie powództwa. Nadto apelacja zawierała wniosek o przyznanie pełnomocnikowi powoda kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu, wobec ich nie uiszczenia w żadnej części.

Apelujący zarzucił błędne ustalenie przez Sąd Rejonowy stanu faktycznego sprawy, polegającego na uznaniu, że pozwany w toku prowadzonego przez siebie postępowania egzekucyjnego nie pobrał nienależnie kwoty 12.246,62 złotych i prowadził postępowanie prawidłowo a nadto, że pobranie ww. kwoty nie spowodowało szkody po stronie powoda oraz że brak jest związku przyczynowego pomiędzy pobraniem kwoty 12.246,62 złotych a szkodą powoda.

W ocenie apelującego z zaświadczenia z dnia 12.10.2011 roku ponad wszelką wątpliwość wynika, że pozwany otrzymał kwotę 87.915,44 złotych tytułem opłaty egzekucyjnej, zaś na podstawie postanowienia Sądu Rejonowego Szczecin-Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie z dnia 9 czerwca 2010 roku pozwanemu przyznano kwotę 75.668,82 złotych. Pozwany nie był uprawniony do pobrania kwoty wyższej niż 75.668,82 złotych. Szkada powoda wynikała z tego, że gdyby pozwany nie pobrał opłaty w wysokości zawyżonej to można byłoby ją zaliczyć na spłatę wierzytelności a co za tym idzie powodowi udałoby się w stopniu wyższym zaspokoić w toku postępowania egzekucyjnego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja okazała się nieuzasadniona.

Zaskarżone orzeczenie należało uznać za prawidłowe, stanowiące wynik właściwej oceny zebranego materiału dowodowego oraz trafnie zastosowanego prawa materialnego.

Istota apelacji koncentruje się wokół kwestii wadliwego ustalenia przez Sąd I instancji, polegającego na przyjęciu, iż komornik prowadząc egzekucję z wniosku powoda nie pobrał kosztów postępowania egzekucyjnego w nadmiernej wysokości.

Apelujący podważał dokonaną przez Sąd ocenę dowodów, przedstawiając w niej własną interpretację zaświadczenia z dnia 12 października 2011 roku oraz postanowienia Sądu Rejonowego Szczecin- Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie z dnia 9 czerwca 2010 roku. Ponadto, zakwestionował ocenę prawną żądania pozwu wskazując, iż ziszczyły się przesłanki odpowiedzialności komornika.

Analizując zarzuty apelacji, wskazania w pierwszej kolejności wymaga, że Sąd I instancji prawidłowo wskazał podstawę prawną roszczeń powoda, jako art. 23 ust. 1 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji.

Stosownie do tego przepisu komornik jest obowiązany do naprawienia szkody wyrządzonej przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu czynności. Dla przypisania komornikowi odpowiedzialności odszkodowawczej konieczne jest wykazanie spełnienia przesłanek odpowiedzialności deliktowej, tj. powstania szkody w znaczeniu uszczerbku w dobrach osoby poszkodowanej, zdarzenia, z którym ustawa łączy obowiązek odszkodowawczy, a którym według art. 23 jest niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie komornika oraz związku przyczynowego między faktem (zdarzeniem) a szkodą (Marciniak Andrzej Stanisław, Ustawa o komornikach sądowych i egzekucji. Komentarz, wyd. VI). Ponadto, jak słusznie wskazał Sąd I instancji odpowiedzialność odszkodowawcza komornika uregulowana w powołanym przepisie jest odpowiedzialnością deliktową, której przesłanką jest działanie lub zaniechanie niezgodne z prawem, bez względu na zawinienie komornika (tak wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 lutego 2010 r., sygn. akt V CSK 279/09). Przesłanka bezprawności oznacza naruszenie przez komornika przepisów prawa, przy czym nie każde naruszenie prawa będzie stanowiło podstawę odpowiedzialności odszkodowawczej, ale jedynie takie, które stanowiło warunek konieczny powstania szkody i którego normalnym następstwem w danych okolicznościach jest powstanie szkody.

Obowiązek wykazania powyższych przesłanek, zgodnie z dyspozycją art. 6 k.c., spoczywa na stronie powodowej, która z powołanych przez siebie okoliczności wywodzi skutki prawne.

Analiza akt sprawy doprowadziła Sąd Okręgowy do wniosków tożsamych z Sądem I instancji. Powód, w ocenie instancji odwoławczej, nie wykazał ziszczenia się przesłanek odpowiedzialności komornika sądowego, którą łączył z faktem pobrania przezeń nadmiernej opłaty egzekucyjnej o kwotę 12.246,62 złotych.

W rozpoznawanej sprawie nie sposób postawić pozwanemu komornikowi zarzutu bezprawności jego działania. Powód prezentowane w tym zakresie twierdzenia oparł zasadniczo na dwóch dokumentach. Pierwszym z nich było sporządzone przez komornika sądowego S. S. zaświadczenie z dnia 12 października 2011 roku o dokonanych wpłatach w sprawie SS Km 5/09, według którego wysokość opłaty egzekucyjnej pobranej przez komornika wyniosła 87.915,44 złotych (vide k. 6, tom I). Drugim natomiast, postanowienie Sądu Rejonowego Szczecin- Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie z dnia 9 czerwca 2010 roku, wydane w sprawie IX Co 1303/09, którym ustalono przypadającą na rzecz komornika w wyniku podziału sumy uzyskanej z egzekucji kwotę 75.668,82 złotych. Lansowane przez powoda twierdzenia, jakoby różnica pomiędzy tymi dwoma kwotami dowodziła faktu pobrania opłaty w wysokości wyżej niż prawidłowa dowodzi jedynie pobieżnej analizy treści wzmiankowanego wyżej postanowienia oraz całkowitego pominięcia orzeczenia Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 23 lutego 2010 roku, sygn. akt II Cz 68/10.

M., wskazanym wyżej postanowieniem, notabene zainicjowanym zażaleniem Z. P., Sąd Okręgowy zmienił postanowienie Sądu Rejonowego w Szczecinie z dnia 24 listopada 2009 roku, sygn. akt IX Co 8404/09 w ten sposób, że ustalił wysokość kosztów postępowania egzekucyjnego na kwotę 90.247,49 złotych (pkt 1 lit b) Ponadto, Sąd dokonał rozliczenia tych kosztów, pomniejszając ich wysokość o kwotę już z tego tytułu wyegzekwowaną tj. 12.564,43 złote. W rezultacie przeprowadzonych działań, Sąd ustalił, że do zapłaty tytułem kosztów postępowania egzekucyjnego na dzień wydania postanowienia pozostawała jeszcze kwota 77.683,06 złotych (pkt 1 lit c. postanowienia). Pozostałe koszty na ten dzień - były już wyegzekwowane w częściowo skutecznej egzekucji prowadzonej przez pozwanego komornika innymi sposobami wobec dłużniczki R. K..

Co istotne, wskazaną wyżej kwotę Sąd Rejonowy – mając na względzie argumentację Sądu Okręgowego - określił jako należną komornikowi tytułem kosztów w postanowieniu z dnia 9 czerwca 2010 roku dokonując planu podziału,

co znalazło swój wyraz na stronie trzeciej uzasadnienia. Tak określone koszty zostały jednocześnie pomniejszone o kwotę 2.014,24 złotych, która została wyegzekwowana w okresie od wydania postanowienia przez Sąd Odwoławczy do czasu sporządzenia wzmiankowanego planu podziału. Rozumowanie Sądu I instancji jest zatem prawidłowe i nie ma żadnych podstaw ku temu aby formułować wniosek o pobraniu przez komornika kosztów w wysokości zawyżonej. Z zestawienia zaświadczenia komornika z dnia 12 października 2011 roku wynika, że koszty te zostały wyegzekwowane w wysokości niższej niż wymagana.

Niezależnie od braku przesłanki odpowiedzialności odszkodowawczej pozwanego w postaci bezprawności działania, niewykazana została przez powoda również inna przesłanka, a mianowicie szkoda. Pod pojęciem szkody rozumieć należy uszczerbek w prawnie chronionych dobrach majątkowych, wyrażający się w różnicy między stanem tych dóbr, jaki istniał i jaki następnie mógłby istnieć w ramach normalnej kolei rzeczy, a stanem jaki powstał na skutek zdarzenia wywołującego zmianę polegającą na uszczupleniu aktywów lub zwiększeniu pasywów. W badanej sprawie nie zachodzi różnica pomiędzy wysokością wyegzekwowanych a należnych komornikowi kosztów egzekucyjnych. Zatem z punktu widzenia sytuacji majątkowej powoda nie zaistniała niekorzystna dlań sytuacja.

Konkludując, zdaniem Sądu Okręgowego Sąd I instancji dokonał rzetelnej oceny materiału dowodowego i trafnie nie znalazł podstaw do przypisania pozwanemu komornikowi sądowemu odpowiedzialności za dochodzone przez powoda roszczenie.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. oddalił apelację.

Zważywszy, że w toku postępowania drugoinstancyjnego powód korzystał z przyznanej z urzędu pomocy prawnej, Sąd Okręgowy na podstawie § 6 pkt 5 w zw. z § 13 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu przyznał i nakazał wypłacić na rzecz ustanowionego z urzędu pełnomocnika ze Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego Szczecin- Centrum w Szczecinie kwotę (...), obejmującą podatek VAT w wysokości 23% - § 2 ust. 3 ww. rozporządzenia.

SSO Karina Marczak SSO Małgorzata Grzesik SSO Zbigniew Ciechanowicz